

Императив

Облик императива се појављује само у другом лицу једнине и у првом и другом лицу множине. Гради се овако:

КРЊА ПРЕЗЕНТСКА ОСНОВА:

Императив се гради од крње презентске основе, одбијањем наставка из трећег лица множине презента. (Нпр. Они дођ-у. Они рад-е. Они пева-ју.)

+ НАСТАВЦИ ЗА ИМПЕРАТИВ:

	2. л. јд.	1. л. мн.	2. л. мн.
Тип I	-и	-имо	-ите
Тип II	-ј	-јмо	-јте

Наредба или молба се такође могу исказати и за 3.л.јд./мн. Не постоји глаголски облик, већ конструкција са НЕКА.

доћи	
1.	1. Дођимо!
2. Дођи!	2. Дођите!
3. (Нека дође!)	3. (Нека дођу!)

радити	
1.	1. Радимо!
2. Ради!	2. Радите!
3. (Нека ради!)	3. (Нека раде!)

певати	
1.	1. Певајмо!
2. Певај!	2. Певајте!
3. (Нека пева!)	3. (Нека певају!)

Глаголи којима се основа завршава на К/Г испред наставака за императив -и, -имо, -ите имају гласовну промену К>Ц, Г>З у корену. Нпр. К>Ц Пеку, секу > Пеци! Сеци! Г>З Помогну > Помози!

Одричан облик

Одричан облик императива се добија додавањем одричне речце НЕ испред глагола.

певати	
1.	1. Не певајмо!
2. Не певај!	2. Не певајте!
3. (Нека не пева!)	3. (Нека не певају!)

- 1) Одричан облик императива помоћу речце НЕ може да се гради само од несвршених глагола.
- 2) Одричан облик императива може да се гради и помоћу облика НЕМОЈ, НЕМОЈМО, НЕМОЈТЕ и инфинитива, или конструкције ДА + презент. Овај тип императива може да се гради и од свршених и од несвршених глагола.

доћи	
1.	1. Немојмо доћи! Немојмо да дођемо!
2. Немој доћи! Немој да дођеш!	2. Немојте доћи! Немојте да дођете!

радити	
1.	1. Немојмо радити! Немојмо да радимо!
2. Немој радити! Немој да радиш!	2. Немојте радити! Немојте да радите!

Повратни глаголи у императиву

Потврдна форма:

шетати се	
1.	1. Шетајмо се!
2. Шетај се!	2. Шетајте се!
3. (Нека се шета!)	3. (Нека се шетају!)

- 1) Морфема СЕ је на другом месту иза глагола.
- 2) У трећем лицу (једнине и множине), морфема СЕ долази после НЕКА.

Одричан облик :

шетати се	
1.	1. Не шетајмо се!
2. Не шетај се!	2. Не шетајте се!
3. (Нека се не шета!)	3. (Нека се не шетају!)

- 1) Морфема СЕ стоји иза негираног глагола.
- 2) У трећем лицу (једнине и множине) морфема СЕ долази после партикуле НЕКА, а пре негације НЕ.

шетати се	
1.	1. Немојмо се шетати! Немојмо да се шетамо!
2. Немој се шетати! Немој да се шеташ!	2. Немојте се шетати! Немојте да се шетате!

- 1) Морфема СЕ стоји на другој позицији, после глагола НЕМОЈ, НЕМОЈМО, НЕМОЈТЕ.
- 2) Ако се употреби конструкција ДА + презент, морфема СЕ се налази после везника ДА.

Попуните празнине одговарајућим обликом глагола.

прозор! Нема ваздуха. (ОТВОРТИ) Милице, месо. (ЈЕСТИ) Јоване, молим те, у спаваћу собу и донеси ми наочаре. (ИЋИ) Марина и Јоване, код нас у госте. (ДОЋИ) Пре него што дођете, ме телефоном, да проверите да ли сам код куће. (ПОЗВАТИ)

Ставите ове глаголе у императив.

Ми/певати лепо. лепо!

Ти/слушати добро. добро!

Ви/учити. !

Он/гледати. Нека !

Они/скренути лево. лево!

Ви/говорити гласно. гласно!

Ми/писати читко. читко!

Она/јести полако. полако!

Ти/попети се. !

Ви/доћи. !

Направите императив за треће лице.

Пример: Отвори прозор! Нека отвори прозор! Отворите прозор! Нека отворе прозор!

Читај књигу! Нека књигу!

Вози полако! полако!

Поздравите Милана! Милана!

Одговорите на питање! на питање!

Дођи у среду! у среду!

Иди у продавницу! у продавницу!

Дајте упутства а) вашем пријатељу б) старијој жени.

Рецепт за "турску кафу": Сипати воду у џезву. Ставити шећера по потреби. Кувати док не прокључа.

Додати две мале кашике кафе. Промешати. Кад почне да расте, склоните са шпорета.

а)

воду у џезву!

по потреби!

!

кашике кафе!

!

Кад почне да расте, !

б)

воду у џезву!

по потреби!

!

кашике кафе!

!

Кад почне да расте, !

Направите одричан облик императива на оба начина тамо где је могуће.

Пример: Читај! Не читај! Немој да читаш!

Пиши!

Дођи!

Затвори!

Гледај!

Пиј!

Једи!

Преведи!

Одговори!

Datum

Koji je danas datum? Danas je prvi decembar. (*Prvi* je v muškome rode, odkazuje na *datum*.)

Kog datuma? Prvog decembra, dvadeset drugog oktobra.

Koja je sada godina? Hiljadu devetsto devedeset deveta (1999). (*Deveta* je v ženskom rode, odkazuje na *godina*.)

Kada se rodila? Ona se rodila hiljadu devetsto pedeset sedme godine (1957). Rodila se pedeset sedme (1957). Dve hiljadite (2000). Dve hiljade pete (godine) (2005).

Kojeg datuma? » Kog datuma?

DVADESET PRVOG SEPTEMBRA DVE HILJADE DRUGE GODINE

ŠESTOG DECEMBRA HILJADU DEVETSTO DEVEDESET DEVETE

Rođendan Stiva Bonda je 25. septembra. _____

Moja ćerka se rodila 6. 12. 1999. godine. _____

Ja sam se rodila 22. 6. 1964. godine. _____

U Srbiji se slavi Božić 7. januara. _____

Čarls Darvin se rodio 1809. a umro 1882. godine. _____

Fjodor Mihailovič Dostojevski je živeo od 1821. do 1881. godine. _____

Volfgan Amadeus Mocart rođen je 1756. a umro 1791. godine. _____

Leonardo Da Vinči je živeo od 1452. do 1519. godine. _____

Živeo sam u Senegalu od 2000. do 2004. _____